

กรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue: ACD)

๑. ข้อมูลภูมิหลัง

๑.๑ กรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue หรือ ACD) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒) โดยการริเริ่มของไทย ปัจจุบันมีสมาชิก ๓๕ ประเทศ ได้แก่ บาห์เรน บังกลาเทศ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สเปน ลาว มาเลเซีย เมียนมา ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ กาตาร์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม คาซัคสถาน ภูฏาน รัสเซีย คูเวต อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย โอมาน มองโกเลีย ศรีลังกา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อัฟกานิสถาน คีร์กีซสถาน เนปาล ทาจิกิสถาน ตุรกี อุซเบกิสถาน และรัฐปาเลสไตน์

๑.๒ ACD มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เป็นเวทีหารือระดับนโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศในทวีปเอเชีย (๒) ส่งเสริมความเข้าใจ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ตลอดจนส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน (๓) เป็นเวทีเอเชียที่เชื่อมโยงประเทศในทวีปเอเชีย (Pan-Asian Forum) และกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่าง ๆ และ (๔) เป็นเวทีหารือระดับนโยบายของเอเชียที่ประเทศสมาชิกสามารถแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความท้าทายต่าง ๆ ของโลก

๑.๓ ACD มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อน ๖ เสาความร่วมมือ ได้แก่

- (๑) คณะทำงานเสาความเชื่อมโยง ตุรกีเป็นประธาน
- (๒) คณะทำงานเสาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อินเดียเป็นประธาน
- (๓) คณะทำงานเสาการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อิหร่านเป็นประธาน
- (๔) คณะทำงานเสาความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ จีนเป็นประธาน
- (๕) คณะทำงานเสาวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว อิหร่านเป็นประธาน
- (๖) คณะทำงานเสาการส่งเสริมแนวทางไปสู่การพัฒนาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ไทยเป็นประธาน

๒. กลไกของ ACD

๒.๑ การประชุมระดับผู้นำ (ACD Summit)

การประชุมผู้นำ ACD จัดตามความสมัครใจของประเทศสมาชิก

(๑) ครั้งที่ ๑ คูเวตเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ณ รัฐคูเวต (น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย)

(๒) ครั้งที่ ๒ ไทยเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๘ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ กรุงเทพฯ ภายใต้หัวข้อ “One Asia, Diverse Strength” (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน) โดยมีเอกสารผลลัพธ์ ๓ ฉบับ ได้แก่ ๑) วิสัยทัศน์ความร่วมมือเอเชีย ค.ศ. ๒๐๓๐ ๒) ปฏิญญากรุงเทพฯ กำหนดความร่วมมือ ๖ เสา และ ๓) เอกสารแถลงการณ์ ACD เกี่ยวกับ “ศตวรรษแห่งเอเชีย” ที่ประเทศสมาชิกสามารถร่วมมือกันสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจในภูมิภาคและโลก

(๓) ครั้งที่ ๓ กาตาร์เป็นเจ้าภาพจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒ - ๓ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงโดฮา ภายใต้หัวข้อ “Sports Diplomacy” (น.ส. แพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย)

๒.๒ การประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting)

(๑) ในหลักการ ประธาน ACD จะจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีปีละครั้ง นอกจากนี้ ประธาน ACD ยังสามารถพิจารณาจัดการประชุมระดับรัฐมนตรี ACD สมัยวิสามัญ หรือการประชุมระดับรัฐมนตรีคู่ขนานไปกับการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (UNGA)

(๒) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ อิหร่านได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรี ACD ครั้งที่ ๑๙ ณ กรุงเตหะราน และเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗ อิหร่านได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรี ACD คู่ขนานกับการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๙ (UNGA79) ณ นครนิวยอร์ก

๓. การดำรงตำแหน่งประธาน ACD วาระปี ๒๕๖๘ ของไทย

๓.๑ ไทยดำรงตำแหน่งประธาน ACD วาระปี ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ ภายใต้ theme “Fostering Asia’s Sustainable Growth and Future through Innovation”

๓.๒ การจัดการประชุม ACD

ลำดับ	การประชุม	รูปแบบ/สถานที่	วันที่
๑	การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ACD ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘	ผ่านระบบการประชุมทางไกล	๖ ก.พ. ๒๕๖๘
๒	การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ACD ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ และ ACD Day	กรุงเทพฯ	๑๘ มิ.ย. ๒๕๖๘
๓	การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ ๒๐ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง	กรุงเทพฯ	รอยืนยัน

๔. ประเด็นที่ไทยต้องการผลักดัน

๔.๑ ให้ ACD เป็นเวทีหารือระดับนโยบายที่ relevant ของภูมิภาคเอเชีย (Pan-Asia Forum) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือท่ามกลางความท้าทายและการแข่งขันเชิงภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ การส่งเสริมความเข้าใจ ความไว้วางใจ และการหารือที่ทุกประเทศมีส่วนร่วม (Inclusive Dialogue) โดยไทยอยู่ระหว่างการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาจัดการประชุม ACD High-level Conference on Global Fiscal and Financial Architecture เพื่อหารือและแสวงหาแนวทางร่วมในการออกแบบสถาปัตยกรรมการเงินโลกในมิติต่าง ๆ อาทิ (๑) Fiscal and Financial Sustainability (๒) Safe and Inclusive Digital Finance และ (๓) Financing the SDGs

๔.๒ ผลักดันให้กรอบ ACD มีพลวัตต่อเนื่องและยั่งยืน โดยส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนอย่างแท้จริง ผ่านการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม (Sense of Collective Ownership) การเติมเต็มเชิงยุทธศาสตร์ และการเน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการร่วมมือกันในกลุ่ม ACD

๔.๓ ใช้ประโยชน์จากกรอบ ACD ในการสร้าง visibility และ status ของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการของ ACD รวมทั้งการเสนอตัวเป็นประธาน ACD และจัดการประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้โอกาสต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อแสดงบทบาทของไทยในการประสานประโยชน์ของประเทศสมาชิก ACD และส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ACD กับกรอบความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ ASEAN BIMSTEC BRICS CICA และ IORA เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองแก่ประเทศสมาชิกฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศใน global south

๔.๔ ขับเคลื่อนความร่วมมือใน ๖ เสาความร่วมมือ โดยเฉพาะในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ/มีประโยชน์ต่อไทย ในปี ๒๕๖๘ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดฝึกอบรม ดังนี้ ๑) หลักสูตร Food Tech Drives Future Food ให้แก่ประเทศสมาชิก ACD ระหว่างวันที่ ๑ - ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยหลักสูตรดังกล่าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนความร่วมมือในเสาความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ (เสาที่ ๔) และ ๒) กรมความร่วมมือระหว่างประเทศจะจัดสรรทุนฝึกอบรม หลักสูตร Sufficiency Economy Philosophy towards Creative Economy ให้แก่ผู้สมัครจากประเทศสมาชิก ACD เป็นลำดับต้น ๆ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โดยหลักสูตรดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนความร่วมมือในเสาการส่งเสริมแนวทางไปสู่การพัฒนาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน (เสาที่ ๖) ที่ไทยเป็นประธาน

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สิงหาคม ๒๕๖๘